



Belgisch Instituut voor
postdiensten en telecommunicatie

**Mededeling van de Raad van het BIPT
van 20 juni 2023
over
het afschakelen van het kopernetwerk door Proximus**

INHOUDSOPGAVE

| | |
|--|----|
| 1. Inleiding | 3 |
| 1.1. Context | 3 |
| 1.2. Scope | 4 |
| 2. Regelgevend kader | 5 |
| 2.1. EECC en WEC | 5 |
| 2.2. Marktanalyse 2018 | 6 |
| 3. Procedure van de uitschakeling | 8 |
| 3.1. Zones waar het kopernetwerk uitgeschakeld wordt | 8 |
| 3.2. Stop service | 9 |
| 3.2.1. <i>Notificatie van de stop service</i> | 9 |
| 3.2.2. <i>Uitzonderingen op stop service</i> | 10 |
| 3.3. Stop sell | 10 |
| 3.4. Vervroegde afschakeling | 12 |
| 4. Beschikbare services | 14 |
| 5. Communicatie | 16 |
| 5.1. Communicatie naar de alternatieve operatoren | 16 |
| 5.2. Communicatie naar de eindklant | 17 |
| 6. Kosten | 18 |
| 7. Conclusie | 22 |

1. Inleiding

1.1. Context

1. Proximus is volop bezig met de uitrol van glasvezel en heeft de ambitie om tegen 2032 de dekkingsgraad voor glasvezel uit te breiden tot 95% van de Belgische woningen en bedrijven, zijnde 5,9 miljoen aansluitingen. Hiervan zal Proximus 2,2 miljoen gebouwen zelf aansluiten in de dichtst bevolkte gebieden, de joint-ventures Fiberklaar en Unifiber zullen 1,5 en 0.5 miljoen aansluitingen realiseren in de gemiddeld bevolkte gebieden. De overige dunner bevolkte regio's zullen door andere joint-ventures aangepakt worden. Begin 2023 zijn er reeds meer dan 1,28 miljoen woningen of bedrijven aansluitbaar.
2. Aangezien door de uitrol van glasvezel het kopernetwerk overbodig wordt, wenst Proximus het bestaande kopernetwerk na 5 jaar buiten dienst te stellen waar glasvezel werd aangelegd.¹
3. De afschakeling van het kopernetwerk (ook wel "copper switch-off" of "copper outphasing" genoemd) heeft zijn gevolgen voor de alternatieve operatoren die momenteel van het kopernetwerk gebruik maken. Zo is het voor hen niet altijd duidelijk welke termijnen gebruikt worden, welke alternatieven er zijn en welk proces er gevolgd dient te worden. Voor hen is het belangrijk om een duidelijk en vast kader te hebben waarbinnen Proximus de afschakeling doorvoert zodat zij hierop kunnen anticiperen. Ook voor de eindklanten heeft dit zijn gevolgen aangezien zij zullen moeten overschakelen naar een andere technologie.
4. Eind 2022 werd door Proximus als eerste zone in het gebied rond de Anspachlaan in Brussel het kopernetwerk afgeschakeld. Gedurende 2023 volgen nog een tiental andere zones waarna vanaf 2024 de snelheid van afschakeling zal toenemen.
5. In dit kader wil het BIPT via deze Mededeling dan ook het proces van de copper switch-off faciliteren voor de alternatieve operatoren en dit in overeenstemming met Art. 65/5 van de Wet op Elektronische Communicatie² (hierna: "WEC") die handelt over het buitenbedrijfsellen van legacy-infrastructuur en de bijhorende migratie.
6. Om inzicht te krijgen in de huidige ervaringen van de alternatieve operatoren, stuurde het BIPT in juli 2022 een vragenlijst naar vakorganisaties en de alternatieve operatoren die gebruik maken van de gereguleerde diensten op het kopernetwerk van Proximus, zowel op de retail- als B2B-markt. De vragenlijst polste naar verschillende aspecten van de copper switch-off, zoals communicatie, migratieproces, kosten, etc. Naar Proximus werd een specifieke vragenlijst gestuurd.
7. Eind september 2022 werden de antwoorden ontvangen van Proximus en volgende respondenten: WIN, edpnet, Verizon, BT, Telenet, Orange Belgium, Destiny, Colt en Agoria. Daarnaast werden nog enkele bijkomende verduidelijkingen gevraagd en werd een

¹ Zie Proximus Fiber Strategy Update – 13 January 2021 - slide 18: <https://www.proximus-cdn.com/dam/jcr:43f0f8d5-313f-496f-a977-8ce1ddb61a1/proximus-fiber-strategy-update.pdf>.

² Wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, B.S. 20 juni 2005, 28070.

specifieke brief verstuurd naar Proximus met bijkomende vragen, gebaseerd op enkele binnengekomen reacties.

8. Op basis van de verkregen informatie worden in dit document de belangrijkste punten meegedeeld inzake het afschakelingsproces van het kopernetwerk, de beschikbare alternatieve wholesale services, de communicatie naar zowel de alternatieve operatoren als de eindklanten en de verschillende migratiekosten. Het is immers belangrijk om een consistente aanpak te definiëren om voor zowel de alternatieve operatoren als voor hun eindgebruikers duidelijk te maken hoe het uitfaseren van het kopernetwerk verloopt en welke impact dit op hen heeft.

1.2. Scope

9. Waar Proximus reeds een volledig³ glasvezelnetwerk (FTTH-netwerk) heeft uitgerold, hetzij zelf, hetzij via de joint ventures, wordt uitgegaan van een zogenaamde 'full copper switch-off' waarbij Proximus in deze gebieden het volledige kopernetwerk afschakelt. Hierbij worden zowel het MDF als alle andere netwerkelementen die gebruik maken van het kopernetwerk (zoals voetpadkasten, ROP's, DSLAM's...) afgeschakeld en, indien nodig, afgebroken. De LEX waar het MDF zich bevindt, kan dan ook mogelijks verlaten worden of kan worden verminderd qua grootte. Eventueel worden ook de koperkabels fysiek verwijderd.
10. Indien de eindgebruiker (zowel van Proximus als van de alternatieve operator) van een vast netwerk gebruik wilt blijven maken, dient hij hierbij over te stappen naar een nieuw product op het vervangende glasvezelnetwerk of, indien gewenst (en beschikbaar), volledig over te schakelen naar een andere operator.
11. Het afschakelen van het kabelnetwerk door de kabeloperatoren wordt niet besproken in deze Mededeling. Momenteel zijn de kabeloperatoren nog niet begonnen aan een uitrol van glasvezel (behalve enkele testprojecten) en hebben deze zich nog niet uitgesproken over een eventuele afschakeling. De algemene principes aangehaald in deze Mededeling kunnen evenwel ook de basis vormen voor een soortgelijke communicatie voor kabelnetwerken indien het zover zou komen.

³ Aangezien het volledige kopernetwerk wordt afgeschakeld, dient (zo goed als) elke eindgebruiker in dit gebied overgeschakeld te kunnen worden naar het glasvezelnetwerk.

2. Regelgevend kader

2.1. EECC en WEC

12. In het Europees wetboek voor elektronische communicatie (hierna EECC)⁴ wordt de migratie van de legacy-infrastructuur naar nieuwe infrastructuur en het buitendienststellen van het kopernetwerk behandeld in Artikel 81. Dit werd integraal opgenomen in de WEC in Artikel 65/5:

"Art. 65/5:

§1. Ondernemingen die zijn aangewezen als ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht in één of verschillende markten overeenkomstig artikel 55 stellen het Instituut van tevoren en tijdig in kennis wanneer zij beogen over te gaan tot buitenbedrijfstelling of vervanging door nieuwe infrastructuur van onderverplichtingen op grond van de artikelen 55, 58 tot 63/1 en 65/1 tot 65/5 vallende delen van het netwerk, met inbegrip van legacy-infrastructuur die nodig is om een kopernetwerk te gebruiken.

§2. Het Instituut waarborgt dat het proces van buitenbedrijfstelling of vervanging transparante tijdschema's en voorwaarden omvat, inclusief een passende opzeggingstermijn voor de overgang, en het stelt vast dat indien nodig alternatieve producten van ten minste vergelijkbare kwaliteit beschikbaar zijn die toegang verstrekken tot de opgevaardeerde netwerkinfrastructuur die in de plaats komt van de vervangen elementen, teneinde de concurrentie en de rechten van de eindgebruikers zeker te stellen.

Het Instituut kan de verplichtingen betreffende activa waarvan buitenbedrijfstelling of vervanging is beoogd, intrekken wanneer het zich ervan heeft vergewist dat de aanbieder van toegang:

- 1. passende voorwaarden voor de migratie tot stand heeft gebracht, onder meer door een alternatief toegangsproduct van ten minste vergelijkbare kwaliteit beschikbaar te stellen waarmee toegangvragende partijen dezelfde eindgebruikers kunnen bereiken als met de legacy-infrastructuur; en*
- 2. voldoet aan de voorwaarden en het proces waarvan het Instituut overeenkomstig dit artikel in kennis is gesteld.*

Een dergelijke intrekking wordt uitgevoerd overeenkomstig de in de artikelen 140, 141, 143 en 143/1 bedoelde procedures."

13. Dit artikel geeft enerzijds aan dat de SMP-operator⁵ verplicht is om "tevorens en tijdig" het BIPT te verwittigen van een uitschakeling. Anderzijds legt het aan de regulator (i.c. het BIPT) op om dit proces van dichtbij op te volgen en geeft het haar de mogelijkheid om, indien gewenst en indien dit aan bepaalde voorwaarden voldoet, de gereguleerde toegang op koper in te trekken.

⁴ Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 December 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie, *Pb. L* 17 december 2018, 321/36..

⁵ Het besluit van de CRC van 29 juni 2018 over de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep duidt Proximus als SMP in de markt 3a en 3b1.

14. Een verdere verduidelijking van “tevooren en tijdig” wordt gegeven in de aanbevelingen voor de NGA⁶, waar een termijn van 5 jaar wordt vooropgesteld om de alternatieve operatoren (OLO’s) voldoende tijd te geven om hun gedane investeringen terug te verdienen. Daarnaast wordt de regulator aangemaand om dit proces op te volgen en te waarborgen dat er voldoende transparantie is.
15. Deze aanbevelingen worden momenteel herzien door de Europese Commissie. In februari 2023 publiceerde de EC de ontwerp aanbevelingen ter promotie van gigabit connectiviteit (Gigabit Connectivity Recommendation)⁷. Hierin worden enkele aanbevelingen gedaan over de procedure bij uitfasering van het kopernetwerk, zoals onder andere:
 - Een notificatieperiode van 2 jaar, vooral in zones waar reeds een alternatief voorhanden is;
 - Voorzien van een stop sell periode (i.e. niet meer aanvaarden van nieuwe bestellingen op de legacy wholesale service);
 - Voorzien van een substitutiematrix die mogelijke alternatieven voor de legacy producten aangeeft;
 - Nationale regulatoren moeten actief betrokken zijn in het migratie proces en ervoor zorgen dat alle alternatieve operatoren afdoende op de hoogte zijn van de plannen van de SMP operator via een multi-stakeholder proces.

2.2. Marktanalyse 2018

16. In het Besluit van de CRC van 29 juni 2018 over de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep⁸ (hierna “de marktanalyse” genoemd) wordt het kopernetwerk gereguleerd in markt 3a (lokale toegang) en markt 3b1 (centrale toegang). In beide markten is Proximus⁹ aangeduid als SMP en werden remedies opgelegd inzake de procedure rond de sluiting van de toegang tot het aansluitnetwerk (§1163) voor markt 3a en de intrekking van de bitstreamdiensten (§2015) voor markt 3b1.

§1163 Wanneer Proximus beslist om een site voor toegang tot het aansluitnetwerk te sluiten, moet Proximus dat punt toegankelijk laten voor de begunstigen van zijn ontbundelingsaanbod gedurende:

- **ten minste twee jaar** vanaf de definitieve bekendmaking aan het BIPT, indien alternatieve operatoren gebruikmaken van de ontbundelde toegang tot dat toegangspunt. Deze termijn is één jaar indien het gaat over de uitfasering van MDF- en SDF-toegang.
- **ten minste één jaar** vanaf de definitieve bekendmaking aan het BIPT indien geen enkele alternatieve operator de ontbundelde toegang gebruikt maar wel andere gereguleerde diensten op dat toegangspunt.

§1165 Indien Proximus een netwerkpunt waarop operatoren zijn aangesloten vroeger dan 2 jaar wenst te sluiten, kan het dit doen zolang er een bilateraal akkoord met alle betrokken operatoren hierover is gesloten aangaande een

⁶ Aanbeveling van de Commissie van 20 September 2010 over gereguleerde toegang tot toegangsnetwerken van de nieuwe generatie (NGA)-netwerken (2010/572/EU), §§39-40.

⁷ Link: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/gigabit-connectivity-recommendation>.

⁸ Besluit van de conferentie van regulatoren voor de elektronische communicatiesector van 29 juni 2018 betreffende de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep.

⁹ Aangezien de joint ventures Fiberklaar en Unifiber onder controle staan van Proximus, worden deze ook als SMP beschouwd.

geschikt alternatief, een migratieprogramma en de financiële gevolgen die daaruit voortvloeien. [...]

*§2015 Voor de intrekking van bitstreamdiensten moet in een **kennisgevingsperiode van 1 jaar** voorzien worden. Die duur kan evenwel worden gewijzigd op basis van een bilateraal akkoord met alle betrokken operatoren."*

17. Ter vergelijking, vóór de marktanalyse van 2018 gold een opzegtermijn van 5 jaar indien de OLO gebruikmaakt van BRUO¹⁰ in het toegangspunt.
18. Deze artikelen uit de marktanalyse zijn algemeen opgesteld voor een specifieke site, maar zijn ook van toepassing voor de sluiting van het bredere kopernetwerk gezien de hierop aangeboden diensten ofwel vallen onder markt 3a, ofwel onder markt 3b1.
19. Inzake kosten vermeldt de marktanalyse het volgende voor de toegang op markt 3a/2014¹¹:

"§1475 Tijdens de overgangperiode naar de netwerken van de nieuwe generatie zal Proximus, voor de toegangspunten die niet langer worden gebruikt door zijn eigen retaildiensten, dezelfde wholesaletarieven toepassen als voor de toegangspunten dat het gebruikt voor zijn eigen retaildiensten.

§1480 Bij sluiting van een LEX op het initiatief van Proximus na de opzegtermijn van 2 jaar [...], dient elke operator zijn eigen kosten te dragen in verband met de demontage en de verwijdering van zijn apparatuur.

§1482 Indien Proximus besluit om zijn LEX te sluiten voordat die opzegperiode van 2 jaar is verstreken, dient Proximus een deel van de kosten voor demontage en verwijdering van de apparatuur van de alternatieve operator op zich te nemen volgens een verdeelsleutel waarover zal worden onderhandeld tussen de partijen. "

20. Algemene regel is dat iedere operator zijn eigen kosten moet dragen bij het sluiten van een gebouw, behalve indien het gebouw sluit binnen de termijn van 2 jaar, zodat de alternatieve operator in staat is om zijn gemaakte kosten te recupereren.¹²

¹⁰ BRUO staat voor het referentieaanbod van Proximus aangaande lokale ontbundeling van het kopernetwerk

¹¹ Zie het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹² Als de SMP de LEX zou sluiten nadat een OLO binnen de 2 jaar nadat deze daar nieuwe apparatuur heeft geplaatst, kan de OLO de kost van die apparatuur niet of onvoldoende afgeschreven worden.

3. Procedure van de uitschakeling

21. Voor de uitschakeling van het netwerk hanteert Proximus volgende 2 stappen¹³, namelijk:
- **Stop sell of commerciële sluiting:** stopzetting van de commercialisatie om te vermijden dat er nog nieuwe lijnen op koper worden geactiveerd waarvan reeds geweten is dat ze op korte termijn naar glasvezel gemigreerd moeten worden.
 - **Stop service of technische sluiting:** de koperlijnen worden effectief afgeschakeld en de eindklanten dienen gemigreerd te zijn.
22. Zoals aangehaald in §1163 van de marktanalyse, dient Proximus ten opzichte van de alternatieve operatoren een notificatieperiode te respecteren voor de stop service, zijnde minstens 2 jaar voor ontbundelde toegang. Het gebruik van een stop sell is niet vastgelegd in de marktanalyse.
23. Onderstaand schema geeft een overzicht van de gebruikte notificatieperiodes door Proximus, aangevuld met de aanpak van Proximus voor haar eigen retailklanten.

| | Retail ¹⁴ | Wholesale |
|--------------|--|---|
| Stop Sell | Vanaf het moment dat FTTH beschikbaar is bij de eindgebruiker in de LU (living unit). | 1 jaar voor het in werking treden van de stop service (aangekondigd 2 jaar voor stop service) ¹⁵ . |
| Stop Service | Ten laatste 5 jaar nadat FTTH beschikbaar is in de zone (in de praktijk gelijktijdig met wholesale). Klanten worden ongeveer 1 jaar op voorhand op de hoogte gebracht. | Minimaal 2 jaar na notificatie. |

Tabel 1: in werking treding van de stop sell en stop service

24. Het BIPT verduidelijkt hierbij dat, in het kader van non-discriminatie, Proximus geenszins diensten mag blijven aanbieden aan de eigen retailklanten wanneer op wholesale een stop service actief is voor die betrokken dienst.

3.1. Zones waar het kopernetwerk uitgeschakeld wordt

25. Het kopernetwerk wordt uitgeschakeld in zones welke overeenkomen met de FTTH brownfield fiberhoods¹⁶ waar glasvezel wordt uitgerold.

¹³ Zie "Network Transformation Outlook 2022-2027", van 2-3-2023, sectie 7 "Copper Outphasing", p.27 https://www.proximus.be/wholesale/nl/id_network_evolution/homepage/access/network-evolution.html

¹⁴ Zie Proximus Fiber Strategy Update – 13 January 2021 - slide 18: <https://www.proximus-cdn.com/dam/jcr:43f0f8d5-313f-496f-a977-8ce1ddb61a1/proximus-fiber-strategy-update.pdf>

¹⁵ Proximus kondigt de stop sell en stop service momenteel samen aan.

¹⁶ FTTH brownfield slaat op die gebieden waar reeds een kopernetwerk aanwezig is en waar nu ook een FTTH netwerk wordt uitgerold.

26. De alternatieve operatoren die een GPON NDA ("Non disclosure agreement") ondertekend hebben, krijgen dagelijks van Proximus per brownfield fiberhood een overzicht doorgestuurd van alle adressen in die fiberhoods.¹⁷ Daarnaast ontwikkelt Proximus een tool waarop bepaalde informatie¹⁸ zal gevisualiseerd worden.¹⁹
27. Proximus plaatst verder jaarlijks de lijst met zones waar koper uitgefaseerd in het Network Transformation Outlook-document dat gepubliceerd wordt op de wholesale website²⁰. Een meer up to date overzicht wordt, zoals vermeld in §26, ter beschikking gesteld van de alternatieve operatoren. Verder geeft Proximus mee dat in de FTTH brownfield zones in de regel 5 jaar na het aankondigen van de uitrol van glasvezel, het kopernetwerk zal uitgefaseerd worden.²¹

3.2. Stop service

3.2.1. Notificatie van de *stop service*

28. Uit de reacties blijkt over het algemeen dat de alternatieve operatoren akkoord zijn met een notificatie van 2 jaar voor de stop service in een zone, op voorwaarde dat er ook GPON beschikbaar is in de regio op het moment van afschakelen (en geen NGLL Light of Explore).
29. Proximus verklaart nog steeds akkoord te zijn met deze timing en haalt verder aan dat op het moment van aankondiging van de stop service de uitrol voor een groot deel van de adressen binnen de fiberhood afgerond is. Het is echter niet mogelijk om er voor te zorgen dat op het moment van de notificatie reeds alle adressen aangesloten zijn aangezien dit alleen maar zou leiden tot vertraging van de afschakeling van het kopernetwerk. Dit wordt verderop besproken (zie sectie 3.2.2)
30. Aangezien Proximus de stop service alleen aankondigt in gebieden waar de uitrol van GPON bijna afgelopen is (dus met uitzondering van enkele moeilijke gevallen), voldoet dit volgens het BIPT aan de voorwaarden zoals voorzien in art. 65/5 van de WEC waar gesteld wordt dat de SMP een alternatieve oplossing dient te voorzien indien het BIPT dit nodig acht. Verder is de voorgestelde termijn van 2 jaar voor stop service in lijn met de relevante bepalingen in §1165 van de marktanalyse. Volgens het BIPT en rekening houdend met de reacties van de alternatieve operatoren, dient deze termijn niet verlengd te worden omdat er voor de alternatieve operatoren voldoende tijd voorzien is om de migratie voor te bereiden en uit te voeren (bv. bij businessklanten waar dit meer organisatie vergt).
31. Daarnaast verwijst het BIPT ook naar de Draft Access Recommendation van de Europese Commissie waar eveneens een notificatieperiode van 2 jaar voorgesteld wordt.²²

¹⁷ Meer bepaald zijn dit niet alleen de adressen waar de alternatieve operator een actieve dienst heeft, maar ook alle andere adressen in de fiberhood.

¹⁸ De exacte aard van deze informatie is momenteel nog niet gekend.

¹⁹ Meegedeeld op de Network Transformation workshop van 16 februari 2023.

²⁰ Zie Proximus Network Transformation Outlook 2022-2027: https://www.proximus.be/wholesale/nl/id_network_evolution/homepage/access/network-evolution.html

²¹ Zie Proximus Fiber Strategy Update – 13 January 2021 - slide 18: <https://www.proximus-cdn.com/dam/jcr:43f0f8d5-313f-496f-a977-8ce1ddb61a1/proximus-fiber-strategy-update.pdf>.

²² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/gigabit-connectivity-recommendation>: (76) "That notice period should not be longer than 2 to 3 years."

3.2.2. Uitzonderingen op stop service

32. Zoals reeds vermeld, is het volgens Proximus voor sommige locaties in deze gebieden echter niet mogelijk om bij een stop service een fiberaansluiting te voorzien²³ en dit wegens volgende redenen:
- tegenwerking van de syndicus of gebouweigenaar;
 - de voorziene werken zijn te kostelijk.
33. Het BIPT heeft hierover meer info gevraagd aan Proximus. Wat betreft de weigering om fiber aan te leggen, haalt Proximus de volgende voornaamste redenen aan:
- de syndicus of gebouweigenaar wil niet dat er binnen in het gebouw werken worden uitgevoerd o.w.v. esthetische redenen of uit vrees voor beschadigingen;
 - de syndicus of gebouweigenaar ziet niet direct het belang van de aanleg van glasvezel, bijvoorbeeld omdat hij/zij onvoldoende beseft dat er na de glasvezeluitrol een uitfasering van koper volgt;
 - de syndicus of gebouweigenaar wil zich er gewoon niet mee bezig houden.
34. Proximus onderneemt verschillende acties om deze syndici/gebouweigenaars toch te overtuigen om de uitrol van glasvezel toe te staan en dit vooraleer de stop service in werking treedt. Proximus geeft aan de OLO's hier zo goed mogelijk over te informeren via flashberichten, overlegmeetings, uitwisselingen van bestanden, etc. (zie ook §62 van deze mededeling).
35. Wat betreft het andere argument dat het te kostelijk kan zijn om de glasvezel aan te leggen, verduidelijkt Proximus dat ze een aantal duidelijke criteria hanteren om te bepalen wanneer de kosten voor de aanleg van glasvezel onredelijk hoog zijn, en maakt daarbij een onderscheid tussen adressen met en adressen zonder retail- of wholesaleklant. Deze criteria zijn gekend bij het BIPT.
36. Aangezien de weigeringen door de syndicus/gebouweigenaar buiten de wil liggen van Proximus, Proximus zich inspant om deze te overtuigen onafhankelijk of het een eigen of OLO retailklant betreft en Proximus zelf voordeel heeft om deze alsnog aan te sluiten, lijkt het voor het BIPT momenteel niet noodzakelijk om hier verder op in te gaan. Proximus heeft aangegeven dat ze dit op een transparante manier zal communiceren aan de alternatieve operator die instaat voor die eindklant (zie sectie 5.1). Het BIPT zal hier op toezien.

3.3. Stop sell

37. Uit de antwoorden op de vragenlijst blijkt dat de respondenten voorstander zijn van het gebruik van een stop sell. Hierbij komt echter de vraag naar voldoende transparantie over

²³ In de prechecktool krijgen deze lijnen de status "OCK red".

de zones waar het kopernetwerk uitgeschakeld zal worden en dat in deze zones de stop sell enkel mag genotificeerd worden wanneer GPON in heel het gebied uitgerold is²⁴.

38. Op vraag van het BIPT verduidelijkt Proximus dat de stop sell een jaar op voorhand wordt aangekondigd, samen met de notificatie van de stop service, op een moment dat al een groot deel van het fibernetwerk in die zone uitgerold is. Bovendien is de notificatie van de stop sell en stop service zichtbaar in de pre-check tools.²⁵ Wanneer een alternatieve operator een nieuwe lijn wenst te bestellen in een fiberhood, kan hij dus voor het plaatsen van de effectieve bestelling reeds zien of er al een stop sell van kracht is of van kracht zal worden.
39. Proximus haalt verder aan dat ze voor haar retail klanten de stop sell periode reeds vroeger laat aanvangen, namelijk van zodra glasvezel beschikbaar is in een living unit en de klant dus de mogelijkheid heeft om zijn diensten op glasvezel af te nemen. Proximus vraagt om dit ook te mogen toepassen bij de alternatieve operatoren. Op deze manier kunnen volgens Proximus onnodige migraties en kosten vermeden worden.
40. Uit de vragenlijst blijkt dat in het algemeen de alternatieve operatoren akkoord zijn om de notificatietermijn te verkorten indien een alternatief beschikbaar is via GPON (en niet via NGLL of Explore). Voor de meeste OLO's kan dit wel alleen vanaf het moment dat in heel de zone GPON beschikbaar is, en niet per locatie afzonderlijk.
41. Tenslotte vroeg een operator om de notificatieperiode van de stop sell te verlengen naar een maximale duurtijd van 36 maanden zoals momenteel door ARCEP in Frankrijk is vastgelegd. De stop sell kan hier pas effectief ingaan wanneer in het gebied alle locaties aansluitbaar zijn op FTTH, er een FTTH wholesaleaanbod is en er minstens 2 alternatieve operatoren actief zijn.²⁶
42. Het BIPT haalt hierbij aan dat Proximus zijn stop sell pas aankondigt wanneer (bijna) alle locaties aansluitbaar zijn op GPON. Daarbij is het niet mogelijk dat geheel de zone reeds aansluitbaar is aangezien er buiten de verantwoordelijkheid van Proximus het kan voorvallen dat bepaalde eindklanten niet meteen aangesloten kunnen worden, zoals reeds aangehaald in sectie 3.2.2. Bijgevolg is er voor de meeste locaties reeds een alternatief voorhanden bij de aankondiging van de stop sell en is het volgens het BIPT niet nuttig om een langere periode te hanteren. Anderzijds lijkt een verkorting van deze termijn momenteel niet aangewezen om de alternatieve operatoren de mogelijkheid te geven zich te organiseren en hun processen aan te passen. Bovendien zal in deze periode Proximus de mogelijkheid hebben om een oplossing te vinden voor locaties die niet meteen aangesloten kunnen worden, waardoor het aantal aansluitbare eindklanten nog zal toenemen. De notificatieperiode dient bijgevolg niet aangepast te worden.
43. Wat betreft de transparantie over de zones, meent het BIPT dat de lijst met adressen in de FTTH-zone die door Proximus aangeleverd wordt²⁷ voldoende duidelijkheid geeft aan

²⁴ Indien GPON niet beschikbaar is, is het moeilijk tot onmogelijk om bij sommige klanten in zulke regio's nieuwe aansluitingen te realiseren, waardoor deze klanten niet geholpen kunnen worden en gedwongen worden tot zeer dure alternatieven zoals glasvezel (NGLL Light / Explore) of 4G.

²⁵ Concreet betekent dit dat in de pre-checktool de lijn de status "OCK Green" heeft.

²⁶ Meer info: ARCEP Décision n°2020-1446 en date de 15 décembre 2020 portant sur la définition du marché pertinent de fourniture en gros d'accès local en position déterminée (annexe 2)

²⁷ Zie §26

de OLO om bij een- nieuwe aansluiting zelf te bepalen om al dan niet glasvezel te gebruiken indien deze reeds beschikbaar is.

3.4. Vervroegde afschakeling

44. Naast de reguliere notificatieperiode zoals aangehaald in de vorige sectie, is het mogelijk dat in een bepaald gebied het kopernetwerk vervroegd verlaten moet worden, dus sneller dan de huidige notificatietermijnen toelaten. Dit betreft dan specifieke gevallen zoals grote wegenwerken, koperkabels of apparatuur die het begeven, overstromingen, opzeg verhuur door eigenaar van een gebouw waar zich een LEX bevindt, fiberhoods die last minute aangepast worden, etc. Dit zijn eerder vormen van overmacht.
45. In deze gebieden is het volgens Proximus niet toekomstbestendig noch efficiënt om de (al dan niet beschadigde) koperkabels door nieuwe koperkabels te vervangen gezien de doelstelling om tegen 2032 95% van de huizen en bedrijven op glasvezel aan te sluiten. Dit geldt des te meer in een zone waar reeds glasvezel aanwezig is of op korte termijn gepland is.
46. De alternatieve operatoren worden hiervan door Proximus op de hoogte gebracht tijdens de recurrente vergaderingen en via flash boodschappen. Ook het BIPT wordt op de hoogte gebracht.
47. In hun antwoorden op de vragenlijsten, halen de alternatieve operatoren aan dat ze hier weinig tegen kunnen inbrengen aangezien de beslissing reeds door Proximus genomen is. Anderzijds begrijpen ze de keuze van Proximus omdat het niet efficiënt zou zijn om voor een korte termijn nog dergelijke kosten te maken.
48. Enkele alternatieve operatoren stellen zich evenwel vragen bij dit proces aangezien een vervroegde sluiting vooral voordelig is voor Proximus en ze hierbij misbruik vrezen. Daarnaast is in sommige gevallen de tijd vooraleer de sluiting effectief wordt te kort waardoor het niet eenvoudig is voor de alternatieve operatoren om een oplossing te vinden.
49. Het BIPT begrijpt dat het in sommige situaties, die niet onder de verantwoordelijkheid van Proximus vallen, niet efficiënt is om een kopernetwerk te vervangen of te herstellen. Dit zowel op het vlak van kosten als op het vlak van het comfort van de eindklant.²⁸ Evenwel dient aan de alternatieve operatoren voldoende tijd gegeven te worden om een oplossing te vinden.
50. In dit kader verwijst het BIPT ook naar paragrafen 1165 en 2015 van de marktanalyse die stellen dat Proximus het netwerk vroeger kan sluiten wanneer er een bilateraal akkoord is met alle betrokken operatoren. Uit de reacties van de alternatieve operatoren leidt het BIPT af dat dit akkoord in de meeste gevallen (stilzwijgend) bereikt wordt indien door Proximus een goede reden wordt gegeven.

²⁸ Zo is het voor een eindklant bijvoorbeeld moeilijk te aanvaarden dat de straat opnieuw moet worden opgebroken om fiber te installeren, enkele maanden nadat er wegenwerken hebben plaatsgevonden om het kopernetwerk te herstellen.

51. Gezien de overwegend positieve reacties van de alternatieve operatoren op de manier waarop dergelijke situatie momenteel wordt afgehandeld, lijkt het volgens het BIPT niet nodig om iets aan het proces te veranderen.

52. Het BIPT herinnert daarom aan het huidige proces waarbij Proximus in een geval van vervroegde sluiting de alternatieve operatoren en het BIPT zo snel mogelijk verwittigt. Proximus dient hierbij de reden voor de vervroegde sluiting mee te geven. Indien een operator hier niet akkoord mee is, en niet tot een overeenkomst komt met Proximus, kan deze steeds het BIPT contacteren terzake.

4. Beschikbare services

53. Artikel 65/5 §1 van de WEC stelt dat, indien het BIPT dit nodig acht, de SMP-operator bij de buitendienststelling van het kopernetwerk een alternatief product beschikbaar moet stellen van ten minste vergelijkbare kwaliteit acht, waarmee de alternatieve operatoren dezelfde eindgebruikers kunnen bereiken. In dat kader wordt in paragraaf (77) van de preambule van de ontwerp Gigabit Connectivity Recommendation (zie ook §15 van deze mededeling) ook aangegeven dat er om de transparantie naar de alternatieve operatoren te verhogen een substitutiematrix voorzien moet worden.

54. Proximus hanteert onderstaande substitutiematrix voor de producten op basis van koper:

| FROM | | TO | |
|----------------|---------------------------------------|-------------------------------|---|
| Product Family | Solution | Product Family | Solution |
| Bitstream xDSL | ADSL(2+) Shared VLAN without voice | Bitstream GPON | Bitstream GPON shared VLAN |
| Bitstream xDSL | ADSL(2+) Shared VLAN with voice | Bitstream GPON + IP Telephony | Bitstream GPON shared VLAN + Retail VOIP |
| Bitstream xDSL | ADSL(2+) Dedicated VLAN without voice | Bitstream GPON | Bitstream GPON dedicated VLAN |
| Bitstream xDSL | ADSL(2+) Dedicated VLAN with voice | Bitstream GPON + IP Telephony | Bitstream GPON dedicated VLAN + Retail VOIP |
| Bitstream xDSL | VDSL2 Shared VLAN without voice | Bitstream GPON | Bitstream GPON shared VLAN |
| Bitstream xDSL | VDSL2 Shared VLAN with voice | Bitstream GPON + IP Telephony | Bitstream GPON shared VLAN + Retail VOIP |
| Bitstream xDSL | VDSL2 Dedicated VLAN without voice | Bitstream GPON | Bitstream GPON dedicated VLAN |
| Bitstream xDSL | VDSL2 Dedicated VLAN with voice | Bitstream GPON + IP Telephony | Bitstream GPON dedicated VLAN + Retail VOIP |
| Carrier xDSL | ADSL(2+) without voice | Bitstream GPON | Carrier GPON |
| Carrier xDSL | ADSL(2+) with voice | Bitstream GPON + IP Telephony | Carrier GPON + Retail VOIP |
| Carrier xDSL | VDSL2 without voice | Bitstream GPON | Carrier GPON |
| Carrier xDSL | VDSL2 with voice | Bitstream GPON + IP Telephony | Carrier GPON + Retail VOIP |
| BRUO | Raw Copper | Bitstream GPON | Bitstream GPON shared or dedicated VLAN |
| Leased Lines | LL 2 Mbps Copper | Leased Lines (commercial) | LL 2 Mbps on Fibre |
| Leased Lines | Regulated LL 2Mbps Copper | BROTSoLL Leased Lines | Regulated LL 2Mbps on Fibre |
| Explore | ADSL VDSL in Explore IP-VPN | Explore IPVPN | Explore IPVPN GPON Office |
| Explore | VDSL in Explore Eth-VPN | Explore Ethernet VPN | Explore Ethernet VPN GPON Office |
| Explore | Explore EFM | Explore Fibre | Explore EAL |
| E-Line | E-Line EFM | E-line | E-Line Fiber P2P |
| NGLL | NGLL EFM | NGLL | NGLL Fiber P2P |
| Fixed Voice | PSTN | IP Telephony | Retail VOIP |

Tabel 2: Substitutiematrix

55. In de vragenlijst werd aan de alternatieve operatoren gevraagd of deze voldoende duidelijk is en voldoende informatie bevat.

56. De meeste alternatieve operatoren vinden dit overzicht duidelijk, maar halen wel aan dat er meer details zouden kunnen gegeven worden over bv. beschikbare bandbreedte, SLA's, beschikbaarheid. Daarnaast vermelden ze dat in het algemeen de producten op fiber een stuk duurder zijn dan deze op koper en dat enkele substitutiediensten voor de zakelijke markt niet volledig gelijkwaardig zijn:

- BRUO: bitstream GPON is geen alternatief hiervoor omdat er geen gegarandeerde bandbreedtes op gegeven kunnen worden. Het alternatief "Explore Fiber" is dan weer een stuk duurder;
- LL 2 Mbps koper: LL 2 Mbps fiber is duurder;
- Explore producten: symmetrisch en gegarandeerd profiel niet het geval bij bitstream GPON. Explore Fiber is een stuk duurder;
- E-line EFM waarbij E-line Fiber P2P een stuk duurder is.

57. Wat betreft het voorzien van alternatieve profielen (met bv. symmetrisch profiel) wijst het BIPT er op dat de alternatieve operator ook een redelijke vraag kan stellen aan Proximus om dergelijk profiel te voorzien.
58. Aangaande de details van de geleverde oplossingen zoals de vergelijkbaarheid van de geleverde KPI's en SLA's, verwijst het BIPT naar het besluit van 25 oktober 2022 betreffende de herziening van de SLA's en de compensatieberekening binnen de BRUO, Bitstream xDSL en Bitstream Fiber GPON. Hierin werden gelijkwaardige SLA's vastgelegd voor de verschillende productfamilies.
59. Wat betreft het duurder zijn van de fiber producten, begrijpt het BIPT de opmerkingen van de alternatieve operatoren. Het BIPT moet in dit verband echter verwijzen naar de specifieke besluiten waar de wholesaleprijzen bepaald werden op basis van een kostenmodel²⁹ en komende besluiten zoals vermeld in het werkplan van 2023³⁰.
60. Gezien het voorgaande, meent het BIPT dat Proximus met bovenstaande substitutiematrix voldoet aan zijn verplichtingen.

²⁹ Zie bijvoorbeeld het Besluit van de Raad van het BIPT van 9 maart 2021 betreffende de FTTH-wholesaletarieven van Proximus: <https://www.bipt.be/operators/dossier/besluit-betreffende-de-tarieven-voor-gpon-bitstream-van-proximus>.

³⁰ Zie <https://www.bipt.be/consumenten/publicatie/werkplan-2023>

5. Communicatie

5.1. Communicatie naar de alternatieve operatoren

61. Over het algemeen blijkt uit de vragenlijst dat de alternatieve operatoren tevreden zijn met de communicatie over de afschakeling van het kopernetwerk door Proximus. Niettemin zijn door de operatoren enkele verbeteringen voorgesteld. Deze werden doorgegeven aan Proximus waarbij deze de nodige actie ondernam. In hetgeen volgt zal dit verder besproken worden.
62. De communicatie van Proximus verloopt via volgende kanalen:
- Flashberichten via email;
 - Recurrente meetings tussen de operationele teams van de OLO en Proximus;
 - Meerdere bestanden op de sharespace van elke alternatieve operator die alle adressen³¹ tonen die zich in een fiberhood bevinden en dagelijks vernieuwd worden. Hierbij wordt per lijn waarop de operator een dienst afneemt de status van de aansluiting gegeven³² en wordt ook de stop servicedatum meegegeven indien beschikbaar.
 - Nadat een stop service of stop sell gecommuniceerd is, wordt dit zichtbaar gemaakt in de pre-check tools die ter beschikking staan van de alternatieve operatoren.
63. Om de transparantie te vergroten zal Proximus nog het volgende doen:
- Aan de alternatieve operator wordt aangegeven voor welke lijnen in een fiberhood waar koper wordt afgesloten, er problemen zouden zijn om glasvezel te voorzien en om welke reden dit is, samen met een voorziene datum waarop de (glasvezel-)lijn aansluitbaar zou zijn (indien beschikbaar).
 - Indien het een adres betreft waarvoor de aanleg van glasvezel onredelijk veel extra kosten zou vereisen, kan Proximus, op vraag van de alternatieve operator, een kostenraming maken en bezorgen aan de betreffende operator.
 - Voor de adressen met een huisnummer x, y of z (dit zijn geen gebouwen maar bv. camera's of meetpunten) zullen de alternatieve operatoren 6 maanden op voorhand gevraagd worden om aan te geven wat er zich op deze adressen bevindt en of er glasvezel moet uitgerold worden of niet.
 - De stop sell en stop service zullen vanaf nu samen worden aangekondigd in één Flash communicatie en zullen gegroepeerd worden per stop service periode³³.

³¹ Met "alle adressen" worden niet alleen de adressen van de alternatieve operator bedoeld, maar ook alle andere adressen in de fiberhood.

³² Indien glasvezel beschikbaar is krijgt de lijn de status "RFT" (Ready for Termination). Daarnaast wordt ook meegegeven of het reeds mogelijk is om een dienst op glasvezel af te nemen ("OCK Green"), de constructie nog bezig is ("OCK Orange") of een aansluiting niet mogelijk is ("OCK Red").

³³ Dit betekent dat in 1 Flash bericht alle zones worden aangekondigd die op een bepaalde datum (bv. 31/03/23) sluiten.

64. Deze aanpak lijkt voor het BIPT voldoende transparant te zijn. Sowieso dient Proximus het BIPT ook op de hoogte te brengen van de locaties/fiberhoods waar een stop sell of stop service zal plaatsvinden.

5.2. Communicatie naar de eindklant

65. Enkele alternatieve operatoren melden dat bij het uitrollen van het glasvezelnetwerk alle gebruikers in die regio (ook de businessklanten) zouden worden aangeschreven door Proximus (dit is in de gebieden waar Proximus zelf glasvezel uitrolt). Ook de ex-DSL klanten die nu bij een alternatieve operator zitten zouden hierbij gecontacteerd worden.
66. Het BIPT heeft dit nagevraagd bij Proximus en deze verklaart niet te communiceren met de eindklanten van de alternatieve operatoren met betrekking tot de afsluiting van het kopernetwerk in fiberhoods. Proximus heeft dit intern ook verder bekeken en meldt dat ze weet hebben van één klacht van een alternatieve operator, maar dat ze zelf geen enkele communicatie naar de desbetreffende eindklant heeft teruggevonden.³⁴
67. Het BIPT zal dit verder opvolgen in de toekomst.
68. Eén alternatieve operator haalt verder aan dat dergelijke communicatie verwarrend is voor de eindklant aangezien het voor deze niet duidelijk is dat ze na de aanleg van het glasvezelaansluiting klant kunnen blijven bij hun huidige leverancier. De alternatieve operator stelt daarom voor dat de communicatie van de glasvezelaanleg zou gebeuren in de naam van het BIPT als neutrale partij. Het BIPT wenst te benadrukken dat de aanleg, het beheer, de aanpassing en eventuele afschakeling van telecominfrastructuur valt onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende operator die het netwerk in eigendom heeft. In die zin is het ook de verantwoordelijkheid van de operator om te gaan communiceren met zijn klanten indien een bepaalde dienst niet meer beschikbaar is of gaat afgeschakeld worden. Hier kan het BIPT niet rechtstreeks in tussenkomen, noch mag er enige communicatie in naam van het BIPT hierrond gevoerd worden.
69. Het BIPT meent dus dat het praktisch niet mogelijk om deze communicatie op zich te nemen.

³⁴ De betreffende eindklant woont in een appartementsgebouw. Het is mogelijk dat hij deze boodschap via de syndicus (die wel een communicatie van Proximus ontvangt) heeft gekregen.

6. Kosten

70. Volgens de marktanalyse van 2018 is de algemene regel dat bij het verlaten van een gebouw iedere operator zijn eigen kosten moet dragen, behalve indien het gebouw sluit binnen de termijn van 2 jaar zodat de alternatieve operator in staat is om zijn gemaakte kosten te recupereren.³⁵
71. De marktanalyse van 2018 vermeldt echter niets specifiek over eventuele kosten die voortkomen uit de migratie van het kopernetwerk naar het glasvezelnetwerk. Bij deze migratie is er immers naast het verlaten van de gebouwen ook een impact op de aansluitkabel aangezien overgegaan wordt van koper naar glasvezel. Dit brengt een extra kost mee voor de alternatieve operator.
72. In de loop van de voorbije jaren heeft Proximus reeds verschillende migraties uitgevoerd waarbij afspraken werden gemaakt met de alternatieve operatoren over de kosten die gepaard gingen met deze migraties.³⁶ Proximus heeft deze afspraken neergeschreven in het document "Migration cost sharing principles".³⁷ Hierbij werd door de alternatieve operatoren onder meer aanvaard dat de rental fee van de nieuwe dienst hoger kan liggen.³⁸
73. Proximus heeft het "Migration cost sharing principles" document uitgebreid met een sectie over de kosten bij de migratie van koper naar glasvezel. Gedurende de constructiefase van een FTTH brownfield gelden volgende regels:
- Proximus betaalt de migratiekosten (naar de corresponderende GPON services);
 - Proximus betaalt de installatiekosten van de end-user line;
 - Proximus betaalt de kosten voor de interne bekabeling.
74. In hun antwoord op de vragenlijst halen verschillende alternatieve operatoren aan dat in hun ogen de migratie naar glasvezel voordeliger is voor Proximus wegens de lagere OPEX voor het uitbaten van het glasvezelnetwerk, de hogere wholesaleprijzen en het wegvallen van de kosten voor het operationeel houden van het kopernetwerk. De alternatieve operatoren zijn van mening dat zij hier minder voordeel uit halen, maar toch (deels) de kosten van de migratie moeten dragen. Om deze reden vragen de OLO's dat Proximus bijdraagt in de gemaakte kosten.
75. De alternatieve operatoren lijsten hierbij o.a. volgende extra kosten op:
- Interne bekabeling die gewijzigd wordt wanneer de glasvezelintró niet op dezelfde locatie is als de koperintró. Er wordt gevraagd om tussen te komen in de kosten³⁹ en om een procedure te voorzien om de introkabel te verplaatsen;

³⁵ Zie §§1475,1480 en 1482 van de marktanalyse.

³⁶ Voorbeelden van dergelijke migraties zijn het verlaten van een LEX in het kader van de uitrol van ROPs voor ADSL of de migratie naar VDSL2.

³⁷ Laatste versie beschikbaar op de wholesalewebsite van Proximus zoals vermeld in Flash n° 3311 van 21 maart 2023

³⁸ Zie sectie 3, §2 van het "Migration cost sharing principles" document: "*Proximus will not foresee any compensation for an increase of rental fees*".

³⁹ In de versie van 4 april 2022 van het document "Migration cost sharing principles" stond immers nog vermeld dat deze niet door Proximus terugbetaald werden. Dit was ook zo meegegeven in de vragenlijst.

- Projectkosten, zoals projectbeheer, back-office, IT ontwikkelingen, client-support, communicatie naar de eindklanten,..;
 - Plaatsen van een nieuwe CPE;
 - Hogere wholesalekosten.
76. Proximus reageert hierop in eerste instantie dat de migratie naar glasvezel ook voordelen heeft en onvermijdelijk is voor de alternatieve operatoren gezien de technologische evoluties en de overgang naar VHCN netwerken opgelegd door Europa.
77. Daarnaast heeft het BIPT aan Proximus een verduidelijking gevraagd over het begrip en de duur van de constructiefase. Hierop antwoordde Proximus dat het de kosten vermeld in §73 op zich neemt van zodra er glasvezel beschikbaar is op een adres tot het einde van de copper outphasing op dat adres. Bijgevolg is de periode breder dan enkel de constructiefase.
78. De overige aspecten betreffende de kosten worden hieronder verder behandeld.

Interne bekabeling

79. Proximus haalt aan dat momenteel de kosten voor interne bekabeling in FTTH brownfields, noch aan de eigen eindklanten noch aan de OLO's aangerekend wordt. Proximus verduidelijkt hierbij dat de locatie van de glasvezelintró afhangt van het design van het fibernetwerk voor het gebouw. Bij FTTH brownfield wordt bij voorkeur gewerkt via de façade en wordt de ONTP geplaatst waar de glasvezel het gebouw binnenkomt.
80. Proximus wijst er verder op dat er sedert kort een procedure "move intro/fiber cable" bestaat om de introkabel te verplaatsen, maar dat deze nog verder op punt gesteld dient te worden.
81. Op vraag van het BIPT werd in het document aangepast dat Proximus instaat voor de kosten van de interne bekabeling die normaal door Proximus aan de alternatieve operator zouden worden aangerekend.⁴⁰

Projectkosten

82. Enkele alternatieve operatoren halen aan dat er ook interne kosten verbonden zijn aan het uitvoeren van een dergelijk migratieproject, zoals project management, IT-processen, extra techniekers... Aangezien de migratie wordt opgelegd door Proximus, menen de alternatieve operatoren dat Proximus dient tussen te komen in de gemaakte kosten.
83. Het BIPT begrijpt dat een dergelijk migratieproject extra kosten teweegbrengt bij de alternatieve operatoren. Echter meent het BIPT dat dit kosten betreft die eigen zijn aan de werking van de OLO en sterk afhankelijk van de interne organisatie van de OLO. Bovendien is de alternatieve operator via de notificatieperiode voldoende op voorhand verwittigd

⁴⁰ Zie sectie 5.8.3 van "Migration cost sharing principles" (versie 17 maart 2023): "Proximus covers the costs for internal cabling which would normally have been charged by Proximus"

waardoor er reeds vroeg rekening mee gehouden kan worden. Volgens het principe dat elke operator zijn eigen kosten draagt, meent het BIPT dan ook dat hier geen vergoeding noodzakelijk is gezien dit kosten zijn die de OLO sowieso zou moeten maken.

84. Het BIPT verwijst in dit kader ook naar de overeenkomst tussen Proximus en de alternatieve operatoren waar in het kader van de migratie van ADSL2+ naar VDSL2 niet voorzien is dat de alternatieve operatoren een vergoeding krijgen voor hun eigen projectkosten.⁴¹
85. Daarnaast wordt door Proximus, evenwel tijdelijk, een extra compensatie van €50 voorzien per gemigreerde lijn indien de OLO minstens 200 lijnen migreert in de periode van 1 juni 2022 tot 1 september 2023.

CPE-kosten

86. Meerdere operatoren zijn van mening dat de kosten van de nieuwe CPE die geplaatst moet worden bij de migratie naar glasvezel gedragen zou moeten worden door Proximus. In dit kader wil het BIPT ook verwijzen naar de migratie ADSL2+ naar VDSL2 waarbij een deel van de CPE-kosten werd terugbetaald.⁴² Analoog wil de operator dat Proximus tussenkomt bij de routers die niet over een Gigabit Ethernetpoort beschikken, wat volgens de operator nog bij heel wat klanten het geval is.
87. Het BIPT heeft deze vraag voorgelegd aan Proximus. Deze wijst er in eerste instantie op dat Gigabit Ethernetpoorten sinds zeker 15 jaar standaard voorzien zijn op routers of CPEs. Toestellen zonder dergelijke poort zijn bijgevolg oudere apparaten die dan ook aan vervanging toe zijn. Bovendien beschikken alle gecertificeerde CPE's⁴³ voor het VDSL2 netwerk van Proximus over een dergelijke poort. Verder merkt Proximus op dat de vergelijking met de migratie van ADSL2+ naar VDSL2 niet opgaat omdat het gebruik van een incompatibele ADSL2+ modem tot problemen kon leiden op het VDSL2 netwerk van Proximus. Dergelijke problemen zijn er niet bij de PON-dienst aangezien de router wordt aangesloten op de ONT die voor de nodige compatibiliteit zorgt voor het PON-netwerk. Proximus meent daarom dat een compensatie niet nodig is.
88. Gezien het feit dat Gigabit Ethernetpoort reeds geruime tijd standaard zijn en reeds aanwezig zijn op de gecertificeerde CPE's, deelt het BIPT het standpunt van Proximus dat het aantal routers zonder Gigabit Ethernetpoort beperkt zal zijn en dat deze verouderd zijn. Daarnaast kunnen deze oudere routers geen schade aanbrengen aan het netwerk en blijft de dienst werken. Het BIPT meent dan ook dat Proximus geen extra compensatie dient te voorzien voor de vervanging van een CPE.

⁴¹ zie sectie 5.4 van het "Migration cost sharing principles".

⁴² Wanneer bij migratie van ADSL2+ naar VDSL2 de gebruikte modem niet compatibel is met de VDSL2 specificaties op het moment van de stop service notificatie, kan de OLO op basis van een bilaterale overeenkomst een compensatie krijgen per gemigreerde lijn. Zo krijgt een operator €60 terugbetaald per gemigreerde lijn die uitgerust was met een niet-compatibele CPE, zie sectie 5.4.7.1 van het "Migration cost sharing principles".

⁴³ Meer specifiek betreft het de FRITZ!Boxen en Draytek CPE's.

Hogere wholesalekosten

89. Door meerdere alternatieve operatoren wordt verwezen naar de hogere wholesalekosten van de glasvezelverbindingen ten opzichte van de koperverbindingen.
90. Zoals reeds aangegeven, vallen de wholesalekosten voor glasvezel buiten scope van deze Mededeling. Het BIPT verwijst daarvoor naar de specifieke besluiten en het werkplan van 2023.
91. Het BIPT verwijst in dit kader ook naar de afspraak tussen Proximus en de alternatieve operatoren waar in het kader van voorgaande migraties overeen was gekomen dat Proximus geen compensatie levert indien er hogere rental fees zouden zijn.⁴⁴

⁴⁴ zie sectie 3 van het "Migration cost sharing principles": *"Proximus will not foresee any compensation for an increase of rental fees"*

7. Conclusie

92. In deze Mededeling heeft het BIPT de antwoorden besproken op haar vragenlijst over het afschakelen van het kopernetwerk. In het algemeen meent het BIPT dat het huidige proces inzake de copper switch off volstaat. Het BIPT zal dit van nabij verder blijven opvolgen.
93. Hieronder worden een overzicht gegeven van de belangrijkste punten in het kader van de copper switch off voor de alternatieve operatoren.

| | |
|----------------------|--|
| Procedure | <p>Stop sell: notificatie 1 jaar voor inwerkingtreding</p> <p>Stop service: notificatie 2 jaar voor inwerkingtreding</p> <p>Vervroegde afschakeling: mogelijk ingeval van overmacht en duidelijke communicatie naar het BIPT en de alternatieve operatoren</p> |
| Beschikbare services | Gebruik van substitutiematrix door Proximus |
| Communicatie | <p>Proximus communiceert via meerdere kanalen (mailings, recurrente meetings, overdracht van bestanden) op een proactieve manier met de alternatieve operatoren. Hierbij zal Proximus transparant communiceren over locaties met mogelijke problemen voor de migratie</p> <p>Proximus communiceert niet met de eindklanten van de alternatieve operatoren over de afsluiting van het kopernetwerk.</p> |
| Kosten | <p>Proximus betaalt volgende kosten terug of rekent ze niet aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Migratiekosten naar corresponderend GPON product • Installatiekosten van de end-user line • Kosten voor de interne bekabeling <p>Projectkosten van de alternatieve operator worden niet terugbetaald.</p> |

Tabel 3: Overzicht punten aangaande de copper switch off

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Bernardo Herman
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad